

להוציא את יריב מן הקולנוע... כי הנה באה של ביא

לסכנין והעתודה, והעיקוב היה רק ענין פורמלי.

למחרת התברר כי הסכתא צדקה. כמו שהבטיחה לו פולה בטלפון, שוחרר יריב מזה"ל, הפך לסטודנט בסכנין, ומאחר שהתקבל לסכנין, התקבל למסגרת העתודה האקדמית.

אולם יריב, שלא הגיש בחינה אחת ל- סכנין, עובדה שבגללה לא התקבלים סטודנטים אחרים, לא יכול היה להתקבל כסטודנט רגיל מן המניין. הוא התקבל כשומע חופשי בלבד. בין כאלפים הסטודנטים בסכנין, יש רק כעשרים שומעים חופשיים.

עוד מועט מזה הוא מספר השומעים העומדים להתקבל לעתודה האקדמית. ה- עתודה נוגדת לקבל סטודנטים שלא מן המניין רק במקרים מיוחדים, וכשיש נתונים לכך שהתלמידים ייפכו תוך זמן קצר ל- סטודנטים מן המניין. לפי הדעות דובר זה"ל יש בעתודה האקדמית, מלבד יריב, רק שני מקרים נוספים של סטודנטים שלא מן המניין.

הסביר החודש דיקן הסטודנטים בסכנין, תובל, את תהליכי הכניסה לסכנין: "מקב- לים לסכנין לפי ציוני תעודת הבגרות וגו' סף על כך עורך הסכנין בחינות מיון מיר- דות, שהשתתפות בהן היא חובה על כל מועמד, במקצועות מתמטיקה ופיזיקה. בלי זה אי אפשר להיכנס. רק במקרים מיוחדים, אם חסרה למבקש בחינה במקצוע שאינו חשוב לו ללימודים, כמו היסטוריה, נותנים לו ללמוד כסטודנט שלא מן המניין מתוך הנחה שבמשך השנה ישלים את הבחינה החסרה. אולם מקבלים שומעים חופשיים רק בפקולטות בהן המקומות שלהם אינם על חשבון סטודנטים אחרים."

למרות זאת התקבל יריב לסכנין ללא השתתפות בבחינה, שהיא חובה על כל מוע- מד, ולפקולטה בה הוא תופס את מקומו של סטודנט אחר.

★ ★ ★

לא צריך פרוטקציה

אב יכול מישורו לעזון את הטענה ולומר: מילא, הבחור רצה כל כך ל- מוד, עד שהתפעלה פרוטקציה כדי לאפשר לו להמשיך בלימודים, הרי האמת הפוכה: יריב אינו מגלה כל רצון מיוחד ללמוד. מתוך ששה מקצועות עיוניים הוא קיבל בשלושת המקצועות החשובים: מתמטיקה,

מרחב החלל ותיאורו, ומבני ופרטי הבנין, את הציון ה- שפירושו ציון שלילי, שאינו מוכה את בעליו אף לא בנקודה אחת ל- ממוצע הציונים השנתי. בשני מקצועות, פי- זיקה ואנגלית, וכן בחינוך גופני, הוא קיבל את הציון ד', שהוא הציון הנמוך ביותר בו עוברים ולא נכשלים, ובמקצוע נוסף, דימוי בסיסי, הוא קיבל ציון ג'.

הוא גילה ולזול בעבודה ובהופעה לשע- רים, וקשה לתאר שבסוף זמן ב' יאסוף את מספר הנקודות הדרוש כדי להמשיך בלי- מודים. אולם למרות זאת, ולמרות שאחד מסעיפה הקבלה לעתודה האקדמית מצוין כי תקופת הלימודים היא תקופת מבחן, וההת- נגות וההתקדמות בלימודים הן שקבועות אם התלמיד רשאי להמשיך את שרותו ב- מסגרת העתודה, לא קיבל יריב כל הערה או גערה מיוחדת על כשלון בלימודים.

כאשר התבקש יריב על ידי כתב העולם הזה לאשר או להכחיש פרטים בסיפור אודות תירו, הוא לא התחמק.

מדוע כתב העולם הזה: פגשתי ביריב בחדר ברמות רמז שבחיפה ליד קרית הסכ- ניין. בחדר ישבו שני סטודנטים אחרים ולמדו. יריב ישב על הספה ואכל. ביקשתי ממנו לצאת החוצה ולשוחח ביחידות. הוא הסכים. הצגתי את עצמי בפניו ככתב הער- לס הזה. "אינני קורא את העתון, חוץ מ- רותי וילי גלילי," אמר הוא בחיוך לבבי. שאלתי אותו: "האם נכון שלא התקבלת תח- לה לסכנין ולעתודה, ורק אחרי התערבות הסכתא שלך התקבלת?"

"אינני חייב לך דיווח שבון," השיב יריב ברוח טובה.

לאחר מכן אישר כי אמנם שלח פתק ל- הוריו אחרי שהודיעו לו כי לא התקבל לעתודה, וכי סבתו היא שצילצלה אליו ל- מחנה הוודיעה לו כי "העיקוב הוא פור- מלי בלבד."

"האם נכון שהתקבלת בפרוטקציה לסכ- ניין?" שאלתי.

"לא הייתי צריך פרוטקציה, ידעו שם מי אני," השיב יריב.

שאלתי: "איך אתה מסביר את כשלונך בלימודים?"

"התעצלתי ולא לקחתי את העניינים ברצי- גות," הודה יריב.

כאשר אמרתי לו כי הפרשה תפורסם ב- (המשך בעמוד 16)

במדינה

העם

גובי'מיסים ושוודריים

במשך שלושה ימים התנהלה מלחמת- העצבים בין אלוהים ובין ילדי ישראל: יהיה גשם? לא יהיה גשם? הילדים ניצחו.

שבעי תגיגות וויבולות, התכוננו אורחי ישראל לפרורים. אולם החג העתיק הצליח בכל זאת להוציאם מן השיגרה. ילדים בני כל הגילים — בני 1 עד בני 99 — ביקשו מחסה מצורת היום-יום בתוך עולם דמ- יוני של תחפושות. אמהות היסטוריות ב- שיכונן הסנובה הסרירו את התופרות, הו- מינו תחפושות במחיר 30 עד 50 לירות לילדיהן. גם בנשפי המבוגרים הפכו מנהלי- פנקסים לשוודריים נוצצים, בנקאים סולדידים לגואפים פאריסאים. מי שלא התחפש, לפחות חלם על התחפושת המתאימה לאופיו ה- אמיתי — זה שאינו מתגלה בשגרה האפורה. אך גם בימי החג לא הרקיע הדמיון תמיד מעל לבעיות אפורות. חתוני חיפה, שנת- בקשו לקשט את חלונותיהם באיחולי פורים, חלמו כמעט פה אחד על אותו הנושא: בנין מסההכנסה הופך לתיאטרון, לוי אשכול משתחרר את העם מן ההיטלים. הדבר נראה כחזון משיחי כה מהיטלי, עד ששום נשפית אוכלי-אדם לא יכלה להתחרות עמו.

מדיניות

חוות בטבריה

הסלפון מספר 81460- בניו- יורק צילצל. בצד השני של הקו דיבר קול בעברית. בשורתו היתה קצרה ותכליתית: הוא איים במתת על בעל הטלפון.

כעבור כמה ימים צילצל הפעמון בדירה שברחוב 62 מס' 27. המבקר היה צעיר דובר עברית. גם בשורתו היתה קצרה ותכ- ליתית: הוא איים במתת על בעל הדירה.

הטלפון והדירה היו שייכים למוסד הנושא את השם המכון לענייני הים התיכון. האיר- מים היו מופנים לאיש שהוא הרוח החיה שלו: שמואל מרלין, אורח ישראלי וחבר הכנסת הראשונה.

ממשלת אצ"ל בגולה. אין זו הפעם הראשונה שמרלין עורר את חמתם של דוברי-עברית באמריקה. לפני כמעט עשרים שנה, כשהגיע לראשונה מפולין לארצות- הברית, יום את שרשרת המוסדות שהובילו לבסוף להקמת הוועד העברי לשחרור לאומי, שאסף כסף למען הארגון הצבאי הלאומי, הרעיד את אמריקה במודעות אנטי-בריטיות והתנהג כממשלה ישראלית בגולה.

שותפו במאמצים אלה, שהקימו נגדם את המנגנון הציוני האדיר, היה הלל קוק, שי- קרא לעצמו פיסר ברוסון. קוק, שהתפרסם יותר, היה איש-הקשרים הורזי של הוועד. מרלין היה הכוח האינטלקטואלי. יחד יצרו קשרים עצומים, אספו מסביבם הוגי-דעות, אנשי-הון וסנאטורים.

המוסד התפרק עם הקמת המדינה. קוק ומרלין באו ארצה, ובחרו שניהם לכנסת הראשונה ברשימת תנועת-החרות. אולם שני- הם התיאשו במהרה ממפלגתם, בה ראו חלק מן המשטר הקיים בישראל. קוק חזר ל- אמריקה, הפך אחד הסוכנים הכלכליים העי- קריים של ממשלת ישראל בעסקות נפט, התעשר והתרחק מן הפוליטיקה הישראלית. מרלין שהתקרב יותר לרעיון של השתלבות ישראל במרחב, ניהל בית-דפוס גדול בארץ, התרחק מן הפוליטיקה גם הוא.

"פכין בגב." מיבצע-סיני הוציא את מרלין מארפיעולות. כמו כמה אישים ישר- ראליים אחרים, סבר מרלין כי המבצע הוא אסון לאומי, שתוצאותיו ההרסניות יתגלו בשנים הבאות. אולם בעוד שכמה מידידיו בארץ התלכדו ליוזם פעולה חדשה, נסע מרלין לארצות-הברית מתוך תקווה להקים שם בסיס פוליטי, שיספיע מבחון על התפתחות המרחב.

תוצאת פעולתו נתגלתה לפני חצי שנה, ירדה כרעם ביום בהיר על המנגנון הציוני באמריקה. היתה זאת חוברת מהודרת של המכון לענייני הים התיכון, מיסודו של מרלין, שכללה הצעה מפורטת לפתרון בעיית הפליטים הפלסטיניים. עיקרה: מתן בחירה

• מרלין קרא לאצ"ל בשם "הסוכנות הלוחמת של הסוכנות היהודית".

• ההבדל העיקרי בין הצעת המכון לבין הצעה דומה של הפעולה השמית בארץ: בעוד שהפעולה השמית ביקשה לגבש את ההצעה כמבצע ישראלי חד-צדדי, הציע המכון האמריקאי להקים וועדה ישראלית- ערבית בהכרעת האויב, שתהיה אחראית לקביעת הפתרון ולביצועו.

שמואל מרלין
אימונים בני-יורק

לכל פליט לחזור לישראל או לקבל פיצויים ולהתישב בארץ ערבית."

החוברת עשתה רושם עז בחוגים מדיניים אמריקאיים. היא השפיעה לא רק בשל תוכ- נה, אלא גם בגלל הרכב המכון עצמו. מרלין הצליח לגייס אליו עשרות אנשי-רוח אמרי- קאיים, ברובם לא-יהודים, ששמם הבטיח הערכה ציבורית חיובית. בעוד שהנציגים הי- שראליים הרשמיים ראו בחוברת סכין בגב המדיניות הישראלית, המתנגדת להחזרת הפליטים, הרי נתקבלה ההצעה בברכה פומ- בית על ידי חשבי הבטאונים האמריקאיים.

300 אלף דולר. לפני כמה שבועות גבה המכון את הריבית על ההצעה. היא באה בצורה בתי-צפויה: פניה מטעם ועדת- החוק של הסנאט האמריקאי.

ועדה זו החליטה להשקיע 300 אלף דולר בשורת מחקרים, שיבחנו מחשד את מדיניות ארצות-הברית בעולם. חלק מן המחקרים צריך להתבצע על-ידי ממשלת ארצות- הברית ופקידיה, שיוזמנו להעיד בוועדה. חלק שני הוחלט להטיל על מוסדות-חקר פרטיים, בעיקר אוניברסיטאות. אחרי כמה שיחות טלויות החליטה הוועדה להטיל על המכון לענייני הים התיכון לבצע למענה מחקר על הנושא: "מדיניות החוק של אר- צות-הברית במזרח הקרוב."

על המכון הוטל לערוך מחקר יסודי, לה- גיש דו"ח מקיף בתוספת מסקנות והמלצות מעשיות. הדו"ח יוגש בכתב ובעל-פה, ב- צורת עדות ראשי המכון בפני הוועדה. עדו- יות אלה יבטיחו פירסומת גדולה לדעות המוסד.

הקואליציה הסודית. מדיניות-החוק של ארצות-הברית מבוצעת על-ידי הנשיא ומשרד-החוק, שאינם תלויים בסנאט. אך הסנאט ובית-הנבחרים קובעים בכל ענייני התקציב, אשר בלעדיו לא תיתכן שום מדיניות. מכאן ששום אדם בממשלת ארצות- הברית אינו יכול להתעלם מהמלצות ועדת- החוק של הסנאט.

לכן הודעו צו כמה חוגים באמריקה מהח- לטת הסנאט להזמין את המחקר מן המכון (ולשלם למכון סכום של כמה רבבות דולרים תמורתו). כי הדו"ח עשוי להמריץ את הסנאט לקבוע יחס חדש לגמרי לתנועה הלאומית הערבית, לסכסוך הערבי-ישראלי, לענייני הנפט ולבעיית הפליטים.

נגד ההצעה קמה קואליציה סודית מוזרה ביותר. מאחורי הקלעים פעלו במשותף סוכני המנגנון הציוני-אדיר-ההשפעה, השג- רירים של מדינות ערב והתועמלנים שופעי- ההון של חבורת-הנפט האמריקאית — שלושה גורמים המעוניינים בקיום המצב הקיים במרחב. אולם לא קל להפר החלטה חגיגית של הסנאט אחרי קבלתה. ההומנה לא בוטלה, ולפני ימים מעטים שילם ה- סינאט מפרצה גדולה למכון. גם אימוני-הרצח בטלפון ופנים-אל-פנים לא הרתיעו איש.

שום דבר אינו מרגיז את דויד בן-גוריון ועוזריו יותר מאשר הצלחתו של אורח ישראלי לבוא במגע ישיר עם גורמי-חוק. כמו שליטים במדינות סטאליטאריות, מגוי- וגמור עמם להיות הדוברים היחידים לאר- צותיהם. אולם הפעם הצליח שמואל מרלין להערים עליהם: המכון לענייני הים התיכון הוא גוף אמריקאי, ואין ממשלת ישראל (המשך בעמוד 8)

סבתא של האחד
חיה פולה בן-גוריון שלמרות שהגדירה את עצמה כ-סבתא ככל הסבתות, הרי התערבותה הישירה ב- אמצעות הטלפון נוטאת משקל של התערבות אשת ראש-הממשלה ופונעת בטעם הסוב.